

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име Цветковић Милован Милена
Датум и место рођења 29.04.1974.

Основне студије

Универзитет Универзитет у Приштини
Факултет Природно-математички факултет
Студијски програм Биологија
Звање Дипломирани биолог
Година уписа 1993/94.
Година завршетка 1999.
Просечна оцена 8.52

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ - НИШ			
Примљено:		18.9.2019.	
ОРГ.ЈЕД	ИД р о б	Прилог	Вредност
01	2185		

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Природно-математички факултет
Студијски програм Биологија
Звање Магистар биолошких наука
Година уписа 2005.
Година завршетка 2010.
Просечна оцена 9.86
Научна област Генетика и физиологија
Наслов завршног рада Антрополошке карактеристике школске деце Ниша и Беле Паланке

Докторске студије

Универзитет Универзитет у Нишу
Факултет Природно-математички факултет
Студијски програм Биологија
Година уписа 2015.
Остварен број ЕСПБ бодова 150
Просечна оцена 9.89

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације Корелација латерализације руке са фенотипским и когнитивним карактеристикама деце
Наслов теме докторске дисертације на енглеском језику Correlation of hand lateralization with phenotypic and cognitive characteristics of children
Име и презиме ментора, звање Др Перица Васиљевић, редовни професор
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације 8/17-01-001/19-012 1.2.2019.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна 146 страна
Број поглавља 8 поглавља
Број слика (шема, графикана) 7 слика, 9 графикана
Број табела 57 табела

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Cvetković, M., & Vasiljević, P. (2015). Handedness and phenotypic characteristics of the head and face. <i>Genetika</i>, 47(2), 723-731.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>Рад приказује сличности, односно разлике између две групе испитаника, леворуких и десноруких ученика, на основу параметара који детерминишу карактеристике главе и лица. Посматрано је седам краниофацијалних карактеристика које се односе на димензије главе и димензије лица (ширина и дужина лица, ширина и дужина главе, ширина и висина носа, ширина доње вилице), као и фенотипске карактеристике, као што су боја косе, боја очију и облик ушног режња. Сличности/разлике су сумиране и приказом три индекса (фацијални, цефалични и назални), поређењем и у односу на рукост и у односу на пол испитаника. У истраживању је учествовало више од 1300 ученика.</p>	M23
2	<p>Cvetković, M., Najman, S., & Nikolić, M. (2014). Secular changes in cephalic index-a study of Serbian school children. <i>Genetika</i>, 46(2), 561-568.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>Коришћењем краниофацијалне антропометрије, у раду је приказан секуларни тренд поређењем две генерације испитаника-из 1983. и 2010. Одређивањем дужине и ширине главе утврђен је цефалични индекс, на основу кога се показало да је током приказаног временског периода (од 27 година) дошло до дебрахицефализације. Добијени подаци указују не само на промену цефаличног индекса током времена, већ и на полни диморфизам. У истраживању је учествовало приближно 2000 ученика, из оба периода.</p>	M23
3	<p>Cvetković, M., Vasiljević, P., & Najman, S. (2015). Handedness. <i>Glasnik Antropološkog društva Srbije</i>, (50), 115-124.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>Рад под називом "Рукост" је прегледни рад, који феномен коришћења руке за извођење унимануелних вештина описује са више аспеката. У делу који се бави еволуцијом рукости, приказане су најзначајније студије о употреби руку код предака рода <i>Номо</i>, кроз археолошке налазе, као што су кости, оруђе, оружје и остали артефакти. Хемисферна латерализација људског мозга се такође доводи у везу са фином моториком руку, док генетска основа још увек није, како показују приказана истраживања, јасно дефинисана, па постоји више гена кандидата. Рад се бави и приказом демографских карактеристика и географске распрострањености леворуких и десноруких особа.</p>	M52
4	<p>Cvetković, M., Vasiljević, P. (2018). Unimanual skills as hand lateralization predictors. <i>Glasnik Antropološkog društva Srbije</i>, (53), 1-8.</p> <p><i>Кратак опис садржине (до 100 речи)</i></p> <p>Вештина писања десном или левом руком се често узима као основни предиктор латерализације руке. Циљ рада био је одређивање предиктабилности 7 унимануелних вештина, на основу чега се показало да писање левом или десном руком није добар предиктор латерализације руке, већ су то пре вештине које се не налазе под културолошким притиском.</p>	M52

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА НЕ

Кандидат мр Милена Цветковић је остварила потребан број ЕСПБ поена – 150 за одбрану докторске дисертације.

Кандидаткиња је објавила два рада категорије М23 и два рада у часопису који је факултет свизлавац категорије М52. Лео

резултата докторске дисертације још није публикован.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Докторска дисертација мр Милене Цветковић је написана на 146 страна и садржи 7 слика, 9 графикона, 57 табела и 6 прилога. Дисертација је подељена на осам поглавља: Увод, Циљ истраживања, Материјал и методе, Резултати, Дискусија, Закључак, Литература и Прилози. Дисертација почиње са поглављем Увод где се на самом почетку описује еволуција руке као и компарација мануалне асиметрије између човека и осталих примата. Такође у овом поглављу је детаљно описан полиморфизам руке у хуманим популацијама, генетска основа и развој руке. На крају поглавља је дат преглед повезаности хемисферне латерализације мозга, когнитивних способности и руке. У поглављу Циљ истраживања дефинисан је општи циљ - утврђивање потенцијалне корелације латерализације руке са посматраним фенотипским и когнитивним карактеристикама испитаника и утврђивање предиктабилности латерализације руке у односу на посматране карактеристике. На основу овог циља је дефинисано седам специфичних задатака истраживања. У поглављу Материјал и методе су описани узорак (број, године и пол испитаника), процедуре истраживања, примена одговарајућих тестова (који се налазе у Прилогу дисертације), као и статистичке методе обраде добијених података. Добијени резултати су приказани кроз графиконе, табеле и слике. Главни резултати су утврђивање степена и правца латерализације руке, корелација и предикција вештина у односу на латерализацију руке, фамилијарна трансмисија латерализације руке и фенотипске карактеристике испитаника. У поглављу Дискусија урађена је компарација између досадашњих истраживања латерализације руке са добијеним резултатима током истраживања, као и њихово теоријско образложење. Поглавље Закључак садржи сумиране најзначајније резултате ове дисертације. У поглављу Литература налази се списак литературних навода које су коришћене у дисертацији. У прилогу се налазе шест упитника који су коришћени за утврђивање степена корелације латерализације руке са фенотипским и когнитивним карактеристикама.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Постављени циљеви ове дисертације су испуњени у потпуности и они се огледају у следећим закључцима :

- Писање левом/десном руком није добар предиктор ни правца ни степена латерализације.
- У циљу одређивања правца и степена латерализације неопходно је посматрати више унимануелних вештина за које је потребна прецизност.
- Степен латерализације руке је израженији код десноруких особа, код особа женског пола и код старијих особа.
- Виши степен латерализације руке може да упути на израженију ипсилатералну корелацију са ногом, оком и ухом.
- Латерализацију ноге, ока и уха најбоље може да предвиди прецизно бацање, нарочито код леворуких.
- Латерализација руке не представља предиктор брзине когнитивног процесуирања, већ је тај процес више у вези са узрасним категоријама.
- Латерализација руке може да буде добар предиктор стилова учења и стилова мишљења, мада постоје и полне и узрасне разлике.
- Корелацију латерализације руке и појединих фенотипских карактеристика, као што је светлија боја косе или светлија боја очију, треба узети са резервом и сматрати применљивом само на кавказоидни тип људи.
- Правац латерализације руке јесте наследно својство и то нарочито када је мајка леворука.
- Леворукост се чешће испољава код женског пола.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Научни допринос ове докторске дисертације огледа се у бољем упознавању и разумевању физичких и когнитивних карактеристика деце у односу на латерализацију руке, што је од посебне важности за области антропологије, хумане генетике, неуропсихологије и едукације у којима је проблем латерализације врло актуелна. Истраживања из ове дисертације су значајна и зато што представљају приказ карактеристика школске деце Србије у односу на феномен латерализације. Верификацију научног доприноса представљају публикације једног дела дисертације као што су научни радови категорије M23 и M52.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Током израде докторске дисертације кандидат мр Милене Цветковић је показала високи степен самосталности у раду, анализи резултата и писању научних радова из теме докторске дисертације.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Комисија закључује следеће:

- Докторска дисертација мр Милене Цветковић написана је прегледно и у складу са упуштима Универзитета у Нишу и представља самостално и оригинално научно дело.
- Садржај дисертације одговара наслову дисертације.
- Сви предложени циљеви у пријави дисертације су реализовани.

На основу предложеног комисија са задовољством предлаже Научно наставном већу Природно-

математичког факултета да докторску дисертацију мр Милене Цветковић под називом „Корелација латерализације руке са фенотипским и когнитивним карактеристикама деце“ одобри јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке Научно-стручног већа за природно математичке науке о именовану Комисије

8/17-01-007/19-008

Датум именовања Комисије

22.8.2019.

Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	Др Стево Најман, редовни професор Биологија (уно:Биологија) Медицински факултет у Нишу (Научна област) (Установа у којој је запослен)	председник
2.	Др Перица Васиљевић, редовни професор Биологија (уно:Експериментална биологија и биотехнологија) Природно-математички факултет у Нишу (Научна област) (Установа у којој је запослен)	ментор, члан
3.	Др Љубиша Ђорђевић, ванредни професор Биологија(уно:Зоологија) Природно-математички факултет у Нишу (Научна област) (Установа у којој је запослен)	члан

Датум и место:

.....05.9.2019., Ниш.....